SPREEK TAAL

Reizen

VOOR BEGINNENDE SPREKERS VAN HET NEDERLANDS (NIVEAU 0-A1+)

ncb

MODULE 9: DEZE MODULE IS ONDERDEEL VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Reizen

1. Ik ga met de bus p. 1
2. Op straat p. 7
3. Met de auto of met de fiets? p. 15
4. Op reis! p. 21
5. Praktijkopdracht p. 29
6. Overzicht woorden en standaardzinnetjes p. 30
7. Begeleidershandleiding p. 31

bekijk foto / plaatje / ding / mens

praat samen

wijs aan

luister naar begeleider / andere mensen

luister naar audio

zeg na / geef antwoord

zeg het gesprek na/ maak het gesprek compleet

tik op de tafel

sta op

een spelletje

naar buiten

info

kijk in de handleiding

1. Ik ga met de bus

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?
Ga je wel eens met de bus of de tram?
Waar ga je dan naartoe?
Hoe vind je het om met de bus of de tram te reizen?

2. Luister naar het gesprek *Ik ga met de bus (1)*.
Je hoort Deborah en Annet.

3. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Bij wie gaat Annet op bezoek?

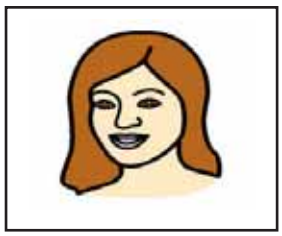

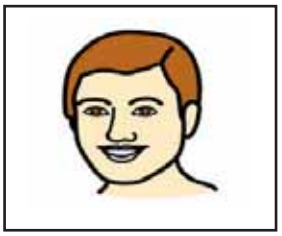

Gaat Annet met de bus of de auto?

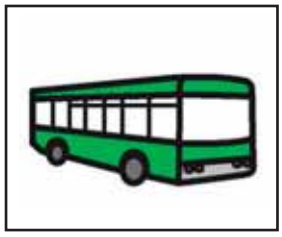

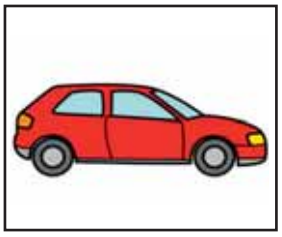

4. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat is een OV-chipkaart?
Hoe werkt deze kaart?
Wat vind je van de kaart?

SPREEK TAAL

5. Luister naar het gesprek *Ik ga met de bus (2)*.
Je hoort Annet en de buschauffeur.

6. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Welke bus moet Annet nemen?
Bij welke halte moet Annet uitstappen?

7. Taalriedel

Hoi Annet.
Hoi Annet.
Waar ga je naartoe?
Waar ga je naartoe?
Naar mijn zus.
Naar mijn zus.
Met de auto?
Met de auto?
Nee, ik neem de bus.
Nee, ik neem de bus.
Veel plezier.
Veel plezier.
Dank je wel.
Dank je wel.

8. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Goedemorgen.
2. Gaat u naar de Kruisstraat?
3. Ja, dat is de vijfde halte.
4. Hoe laat vertrekt de bus?
5. De bus vertrekt over vijf minuten.
6. Wilt u me waarschuwen als we er zijn?
7. Dat zal ik doen.
8. Vergeet u niet uit te checken?

9. Zeg het gesprek na. (1)

Deborah:	Waar ga je naartoe?
Annet:	Ik ga naar mijn zus.
Deborah:	O, wat gezellig. Waar woont ze?
Annet:	In de Kruisstraat.
Deborah:	Ga je met de auto?
Annet:	Nee, ik neem de bus.

10. Zeg het gesprek na. (2)

Annet:	Goedemorgen.
Buschauffeur:	Goedemorgen mevrouw.
Annet:	Gaat u naar de Kruisstraat?
Buschauffeur:	Ja, dat is de vijfde halte.
Annet:	Hoe laat vertrekt u?
Buschauffeur:	Over vijf minuten.
Annet:	Wilt u me waarschuwen als we er zijn?
Buschauffeur:	Ja, dat zal ik doen.

SPREEK TAAL

11. Luister naar je begeleider. Geef antwoord.

Waar ga je naartoe? .....
Wanneer ga je? .....
Hoe ga je? .....
Met wie ga je? .....

12. Maak het gesprek compleet.

Je wilt naar je tante. Ze woont in de Eikenlaan. Je stapt in de bus.
Je vraagt aan de chauffeur of de bus naar de Eikenlaan gaat. Voer het gesprek.

Buschauffeur: Goedemorgen.
Ik: .....
Buschauffeur: Ja, dat is de vierde halte.
Ik: .....
Buschauffeur: Dat zal ik doen.
Vergeet u niet uit te checken?
Ik: .....

13. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag wanneer de ander met de bus gaat. De ander reageert.

14. Spelletje

Wat hoort bij elkaar?

15. Je loopt op straat. Je ziet een vriend. Groet hem. Vraag waar hij naartoe gaat. Voer het gesprek.

16. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Hoe heet deze man?
Hoe oud is hij?
Wat is zijn beroep?
Hoe lang doet hij dit al?
In welke plaats werkt hij?
Hoe voelt de man zich vandaag?

2. Op straat

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?
Kom je vaak buiten? Wat doe je buiten?
Vraag je wel eens de weg op straat?
Wat vraag je dan?

2. Luister naar de gesprekken *Op straat*.
William praat met drie mensen.

3. Luister nog een keer naar de gesprekken en geef antwoord.

Wat vraagt William aan de mensen op straat?

4. Luister naar je begeleider. Wat hoor je?
Wijs het plaatje aan.

Waar is de Brinkstraat?

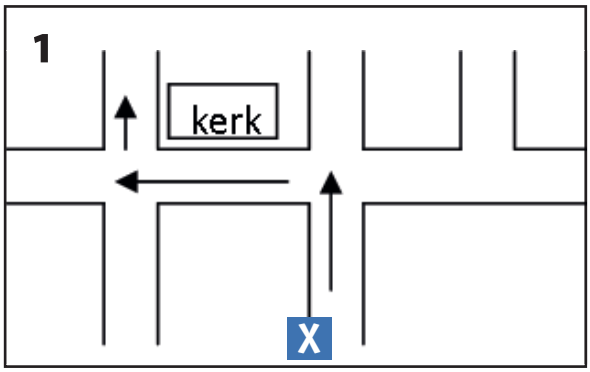

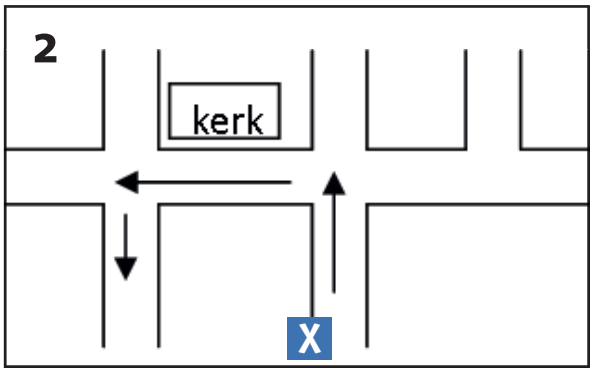

SPREEK TAAL

5. Bekijk de plaatjes. Praat met je begeleider.

Wat zie je allemaal op straat?

6. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een deel van het gesprek voor. Welk woord hoor je?

Mag ik u wat .....?
Ja hoor!

Bent u bekend in
deze .....? Helaas niet.

Weet u waar de Brinkstraat is?
Sorry, ik ben hier
niet ..... .

Dag mevrouw, ik zoek de
Brinkstraat.
Dan moet u hier ..... .

7. Kijk en luister naar je begeleider.

Links / rechts

Rechtdoor

8. Kijk naar het plaatje en geef antwoord.

Waar is het politiebureau?
Waar is de speeltuin?

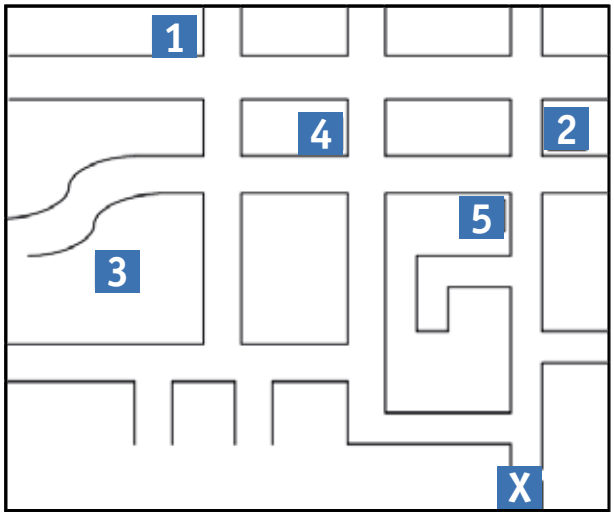

SPREEK TAAL

9. Luister naar je begeleider. Hoeveel woorden hoor je? Steek het aantal vingers op.

10. Taalriedel

Mag ik wat vragen?
Mag ik wat vragen?
Ja, natuurlijk.
Ja, natuurlijk.
Waar is de Brinkstraat?
Waar is de Brinkstraat?
Even kijken.
Even kijken.
U moet hier rechtdoor.
U moet hier rechtdoor.
Hier rechtdoor.
Hier rechtdoor.
En bij de kerk rechts.
En bij de kerk rechts.
Hartelijk bedankt.
Hartelijk bedankt.
Graag gedaan!
Graag gedaan!

11. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Ik zoek de Kruisstraat.
2. U moet hier rechtdoor.
3. Bij het kruispunt linksaf.
4. Bij de kerk rechts.
5. Is het ver lopen?
6. Dat valt wel mee.

12. Zeg het gesprek na.

William:	Mag ik iets vragen?
Meneer:	Natuurlijk.
William:	Bent u bekend in deze buurt?
Meneer:	Nee, helaas niet.
William:	Mevrouw, weet u waar het politiebureau is?
Mevrouw:	Even kijken. U moet bij het kruispunt linksaf. Daar is het politiebureau.
William:	Dank u wel.
Mevrouw:	Graag gedaan.

13. Luister naar je begeleider en geef antwoord.

Je loopt op straat. Je zoekt de Willemsstraat. Wat kun je vragen?

SPREEK TAAL

14. Vraag en geef antwoord.

Loop rond en vraag de weg. Vertel de ander de weg. De ander reageert.

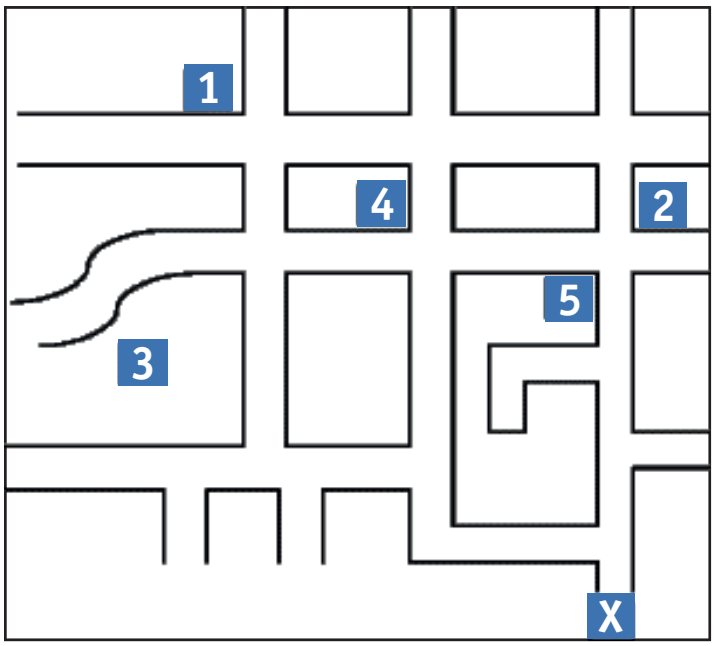

15. Maak het gesprek compleet.

Je loopt op straat. Een man zoekt samen met zijn kinderen de speeltuin.
Voer het gesprek.

Tom:	Mag ik wat vragen? Bent u hier bekend?
Ik:	.....
Tom:	Ik zoek de speeltuin.
Ik:	.....
Tom:	Is het ver lopen?
Ik:	.....
Tom:	Bedankt.
Ik:	.....

16. Praat met je begeleider.

Je bent in het huis van je begeleider.
Vertel aan je begeleider de weg naar je eigen huis.

17. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn de mensen op deze foto?
Waar komen ze vandaan?
Wat doen ze?
Waar gaan ze naartoe?
Zijn ze blij?

SPREEK TAAL

3. Met de auto of met de fiets?

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?
Kun je fietsen?
Hoe vaak fiets je?
Waar ga je heen met de fiets?

2. Luister naar het gesprek *Met de auto of met de fiets? (1)*. Je hoort Mourad en Deniz.

3. Luister nog een keer naar de tekst. Je begeleider leest enkele zinnen voor. Zijn ze goed? Zeg ja of nee.

1. Mourad en Deniz gaan vanavond naar computerles.
2. Ze gaan op de fiets.
3. Het gaat vanavond regenen.
4. Deniz moet eerst nog tanken.
5. Deniz komt Mourad om half negen ophalen.

4. Bekijk het plaatje. Praat met je begeleider.

Wat zie je op het plaatje?
Heb je een auto?
Weet je hoeveel benzine kost?
Vind je dat duur?

5. Luister naar het radiobericht *Met de auto of met de fiets? (2)*.

6. Luister nog een keer naar het bericht en wijs aan.

Er zijn drie files in Nederland. Waar?

A1 A2 A4 A12 A20

7. Luister nog een keer naar het bericht en geef antwoord.

Er is een file op de A4.
Hoe lang is de file?
Wat is er gebeurd?

8. Luister naar je begeleider en geef antwoord.

Hoe ga je?

Lopend	Met de fiets	Met de auto	Met de bus
			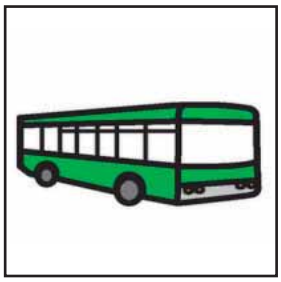

9. Luister naar je begeleider. Hoor je een vraag? Wijs aan.

?

10. Taalriedel

Ga je naar computerles?
Ga je naar computerles?

Ja, zal ik je ophalen?
Ja, zal ik je ophalen?

Ja graag.
Ja graag.

Met de auto of met de fiets?
Met de auto of met de fiets?

Ik ga liever met de fiets.
Ik ga liever met de fiets.

Hoe laat kom je me halen?
Hoe laat kom je me halen?

Half acht.
Half acht.

Prima, tot vanavond.
Prima, tot vanavond.

11. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Ga je vanavond naar computerles?
2. Zal ik je ophalen?
3. Dat is goed.
4. Ik ga liever met de auto.
5. Het gaat vanavond regenen.
6. Zullen we met de auto gaan?
7. Prima!
8. Ik ben om half acht bij je.

12. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest een gesprek voor. Waar ligt het accent in de zin?
Tik op de tafel. Luister naar het voorbeeld.

Voorbeeld:
Hoi Mo**ham**med, alles **goed**?
Ik **ga** straks naar de **su**permarkt. **Ga** je met me **mee**?

13. Zeg het gesprek na.

Deniz:	Zal ik je vanavond ophalen?
Mourad:	Dat is goed.
	Met de auto of met de fiets?
Deniz:	Ik kom met de auto.
Mourad:	Hoe laat kom je?
Deniz:	Ik ben om half acht bij je.
Mourad:	Prima. Tot vanavond.

14. Maak het gesprek compleet.

Je gaat vanavond samen met je zus naar een vriend. Je belt je zus.
Vraag of je haar moet ophalen. Voer het gesprek.

Anita:	Met Anita.
Ik:	.....
Anita:	Ja, dat is goed.
	Met de auto of met de fiets?
Ik:	.....
Anita:	Hoe laat kom je?
Ik:	.....
Anita:	Prima.
Ik:	.....

15. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag waar de ander heen gaat. Vraag ook hoe de ander gaat.
De ander reageert.

16. Je begeleider vertelt een verhaal. Luister naar het verhaal. Vertel het precies na.

17. Kijk nog een keer naar de foto's. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Wie zijn de mensen op de foto?
Waar zijn ze?
Waar gaan ze heen?
Wat gaan ze daar doen?
Zijn ze getrouwd?
Wat voor weer is het?

4. Op reis!

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?
Hoe vaak reis je met de trein?
Waar ga je dan naartoe?
Wat doe je in de trein?
Reis je graag met de trein?

2. Luister naar het gesprek *Op reis (1)*.
Je hoort Milou en Dirk.

3. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Hoe gaat Milou naar Brussel?

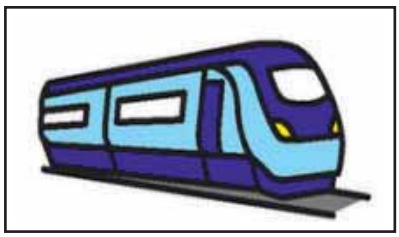

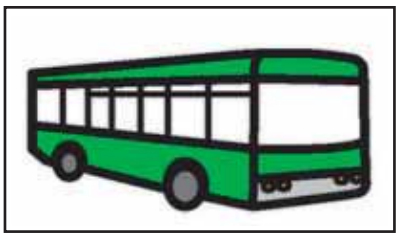

Hoe lang blijft ze daar?

2 dagen

3 dagen

Waar logeert ze?

4. Bekijk het reisadvies en geef antwoord.

Van welk spoor vertrekt de trein naar Brussel?
Hoe laat komt de trein aan in Brussel?

SPREEK TAAL

Reisadvies

Amsterdam Centraal → Brussel

Vertrek vrijdag 25 februari rond 18:00

Vertrek 18:16 → Aankomst 20:10

vrijdag 25 februari

	Tijd	Station / Halte	Spoor	Richting	Reisdetails
	Voor deze trein is reserveren verplicht				
	18:16	Amsterdam Centraal	15b	Schiphol	Thalys (NS Hispeed)
	18:31	Schiphol			
	18:58	Rotterdam Centraal			
	19:30	Antwerpen-Centraal			
	20:10	Brussel			

© 2012 NS / ProRail

5. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin voor. Wat hoor je? Wijs het antwoord aan.

1. Ik ga drie ..... naar Brussel.
   a. dagen
   b. weken
2. Ik logeer bij mijn ..... .
   a. broer
   b. oom
3. Mijn man brengt me naar het ..... .
   a. hotel
   b. station
4. Mijn oom staat op het ..... .
   a. huis
   b. perron

6. Praat met je begeleider.

Ga je wel eens op vakantie?
Waar ga je dan heen?
Ga je vaak ga je naar je eigen land?
Hoe ga je dan?
Hoe lang ga je dan?

7. Luister naar het gesprek *Op reis (2)*. Je hoort Aziz en Susan.

8. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Aziz gaat op vakantie. Waar gaat hij heen?

Spanje

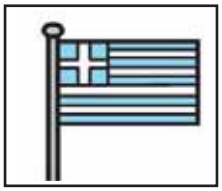 Griekenland

Hoe gaat hij naar Madrid?

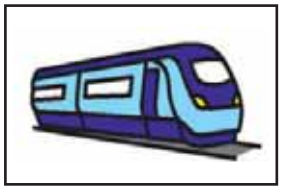

Hoe lang duurt de vliegreis?

2,5 uur | 3 uur

Hoeveel kost het ticket naar Madrid?

€ 100 retour | € 280 retour

9. Luister naar je begeleider. Hoeveel woorden hoor je? Steek het aantal vingers op.

10. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest de tekst voor. Hoor je een woord dat begint met een ‘v’? Tik op de tafel als je een woord met een ‘v’ hoort.

11. Luister naar je begeleider. Wat hoor je? Sta op.

12. Taalriedel

Ik ga op vakantie.
Ik ga op vakantie.

Waar ga je naartoe?
Waar ga je naartoe?

Naar Spanje.
Naar Spanje.

Met de trein?
Met de trein?

Nee, met het vliegtuig.
Nee, met het vliegtuig.

Hoeveel kost je ticket?
Hoeveel kost je ticket?

€ 280 voor een retour.
€ 280 voor een retour.

Dat is duur.
Dat is duur.

Goede reis.
Goede reis.

En veel plezier.
En veel plezier.

13. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Bijna weekend!
2. Ik ga naar Brussel.
3. Met de trein.
4. We gaan naar Madrid.
5. Samen met een vriend.
6. We gaan met het vliegtuig.
7. Ben jij daar wel eens geweest?
8. Ik vind het een prachtige stad.
9. We hebben een goedkoop hotel.
10. Goede reis!

14. Zeg het gesprek na. (1)

Milou:	Waar ga je naartoe?
Susan:	Ik ga naar Brussel?
Milou:	Met de auto?
Susan:	Nee, met de trein.
Milou:	Slaap je in een hotel?
Susan:	Nee, ik logeer bij mijn oom.

15. Zeg het gesprek na. (2)

Mohammed:	Waar ga je naartoe?
Aziz:	Ik ga naar Madrid.
Mohammed:	Met de trein?
Aziz:	Nee, met het vliegtuig.
Mohammed:	Hoe lang duurt de reis.
Aziz:	Twee uur.

16. Vraag en geef antwoord.

Hoe ga je naar … ?

Loop rond. Stel de vraag aan de ander. Bedenk steeds zelf waar de ander naartoe gaat. De ander reageert.

17. Maak het gesprek compleet.

Je gaat morgen op vakantie. Een vriendin vraagt waar je naartoe gaat. Voer het gesprek.

Ik:	Ik ga morgen op vakantie.
Milou:	Waar ga je naartoe?
Ik:	.....
Milou:	Hoe ga je?
Ik:	.....
Milou:	Hoe lang duurt de reis?
Ik:	.....
Milou:	Veel plezier.

18. Maak een praatje.

Loop rond. Vertel de ander over een reis die je gemaakt hebt.

19. Kijk nog een keer naar de foto's. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Kijk naar de plaatjes.
Kies de trein of het vliegtuig.
Waar staat de trein? Waar is het vliegtuig?
Waar gaat de trein / het vliegtuig naartoe?
Is het een lange reis?
Wie zit in de trein / het vliegtuig?

5. Praktijkopdracht

Naar buiten!

1. Reis met de bus.
   - Groet de chauffeur.
   - Vertel waar je naartoe moet.
   - Vraag of de bus daar naartoe gaat.
   - Vraag of de chauffeur je wilt waarschuwen als je er bent.

2. Vraag op straat de weg. Bedenk zelf waar je naartoe gaat.

3. Ga naar het treinstation. Vraag informatie over de OV-chipkaart. Bedenk eerst wat je wilt weten over de OV-chipkaart.

6. Overzicht woorden en standaardzinnetjes

de bus
reizen
prettig
de tram
instappen
handig
het bezoek
nemen
buiten
de auto
vertrekken
bekend
de OV-chipkaart
waarschuwen
ver
de halte
uitchecken
prachtig
de weg
de weg vragen
de moskee
duren
eerste
de boom
tanken
tweede
de kerk
halen
derde
het weekend
logeren
vierde
de ambulance
vijfde
de brandweerwagen
de lantaarnpaal
het kruispunt
de fiets
de benzine
de pomp
de file
de vrachtwagen
de pech
de vakantie
de reis
het station
het spoor
het perron
de richting
het vertrek
de aankomst
het hotel
het vliegtuig
het ticket
het retour

Ik neem de bus.
Ik ga op reis.
Mag ik u iets vragen?
Ik ga op vakantie.
Hoe lang duurt de reis?
Ik zoek de Kruisstraat.
Veel plezier!
Hartelijk bedankt!

7. Begeleidershandleiding

Algemeen

De modules

Het materiaal is:

- ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging tot niveau A1(+).
- gericht op de *mondelinge vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau A1?

Een deelnemer kan:

- vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen begrijpen en gebruiken;
- kan zichzelf aan anderen voorstellen;
- kan vragen stellen en beantwoorden over vertrouwde dagelijkse onderwerpen;
- kan reageren op een ander als de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

Op dit niveau mag je nog geen volzinnen verwachten. Het taalgebruik van de deelnemer beperkt zich tot een klein aantal eenvoudige grammaticale constructies en uit het hoofd geleerde uitdrukkingen. Ook wemelt het nog van de grammaticale fouten.

Aanpak – globale werkwijze

Het materiaal bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema. Er is geen vaste volgorde waarin de modules gebruikt moeten worden. Het advies is te starten met de module ‘Praten over jezelf’, omdat deze module in het teken staat van kennismaking. Bovendien wordt in het materiaal voor de begeleider bij deze module meer uitleg gegeven over de werkwijze van de verschillende oefenvormen.

Het stramien en de opbouw van elke module zijn hetzelfde.

- Elke module begint met een voorblad met daarop een foto of afbeelding, de naam van het thema en een korte inhoudsopgave.
- Binnen elke module zijn steeds *vier subthema’s*. Deze subthema’s kunnen het beste op volgorde worden doorgewerkt. Het is goed om zo nu en dan onderdelen van de module te herhalen. Dit zorgt ervoor dat de deelnemer de stof beter kan onthouden. Als een deelnemer (een deel van) de stof al beheerst, kunnen subthema’s of onderdelen daarvan ook worden overgeslagen.
- Elke subthema begint met *een foto / beeldmateriaal* met daaraan gekoppeld een aantal concrete vragen. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd.
- Daarna komt er een dialoog. In deze *teksten* zitten de belangrijkste nieuwe woorden en zinnetjes. De gesprekken hoeven niet woord voor woord begrepen te worden. Het gaat om die woorden en zinnetjes en dat de boodschap overkomt.

- De volgende stap is de *verwerking* van die woorden en zinnetjes. Dit gebeurt in een aantal verschillende oefenvormen. Met heel veel herhaling om te zorgen dat het ook echt binnenkomt. Zonder die herhaling blijft er te weinig hangen. Stelt u zich voor dat u in China woont en Chinees wil leren. Dan heeft ook u behoefte aan veel herhaling om enigszins thuis te raken in deze nieuwe taal. Voor u lijkt het soms misschien saai, maar voor de leerder is dat heel anders.
- Dan volgt de fase van *communicatie*. In eerste instantie is dat nog *gestuurd*: een deelnemer voert korte voorgeprogrammeerde gesprekjes / reageert op standaardvragen. Die stap is erg belangrijk. Daarna pas komt oefenen met vrije productie. In bijvoorbeeld een rollenspel laat de deelnemer zien dat hij / zij een eenvoudig gesprekje kan voeren. Dat gesprekje is nooit zo goed en compleet als de dialoog en de oefeningen daarvoor. Dat is logisch en dat hoort erbij: als mensen zelf gaan praten maken ze op dit niveau nog heel veel fouten, gebruiken ze korte zinnen enzovoort. De dialogen waren de input en het voorbeeld, maar wat ze nu zelf kunnen staat nog ver af van dat voorbeeld.
- Opdrachten bij de slotfoto's: de deelnemer fantaseert zijn / haar eigen verhaal bij de slotfoto('s). Deze foto's zijn bedoeld om *de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren*. De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken; hij gebruikt de woorden en zinnen die hij tot zijn beschikking heeft. U stelt de vragen die onder de foto's staan.
- Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste *woorden en standaardzinnetjes*.

Wat vindt u niet terug in het materiaal?

- Lees- en schrijfopdrachten
  Het materiaal is bedoeld om de mondelinge vaardigheden te verbeteren.
- Expliciete aandacht voor grammatica
  Dat is op dit niveau nog niet nodig. Een deelnemer krijgt standaardzinnetjes aangeboden die hij/zij kan gebruiken.
- Klankoefeningen
  In de modules wordt geoefend met de uitspraak van woorden en zinnen. Voor specifieke klank-oefeningen verwijzen we naar Uitspraaktrainer (uitgave Boom).

Instructie

In de modules wordt gebruik gemaakt van steeds dezelfde instructie. Bij elke instructie hoort een pictogram ter illustratie (zie bijlage). De woordenschat die in de instructie gebruikt wordt staat in onderstaand kader.

bekijk	loop rond	de begeleider	het woord nog een keer	
luister	tik	het gesprek	de zin	steeds
praat	geef antwoord	de vraag	de foto	
wijs aan	zeg na	het antwoord	het plaatje	

Total Physical Response

Met TPR (Total Physical Response) wordt het leren van taal gekoppeld aan fysieke actie. Via TPR kan de begeleider steeds de nieuwe woorden / instructies introduceren en oefenen. Hoe werkt TPR? Een concreet voorbeeld:
De begeleider wil duidelijk maken wat de instructie 'wijs aan' betekent. Hij / Zij zegt: ik wijs de tafel aan. De begeleider wijst ***tegelijkertijd*** de tafel aan. Dit herhaalt hij / zij een aantal keer waarbij steeds een ander (bij de deelnemer bekend) woord gebruikt wordt (stoel, boek, muur etc.). De volgende stap is dat de begeleider instructies geeft aan de deelnemer die hij / zij moet uitbeelden. Daarna kan de link gelegd worden naar de specifieke oefening.

De oefeningen

De deelnemers hoeven niet of nauwelijks te schrijven. Zij reageren op vragen door dingen aan te wijzen, vingers op te steken, te tikken, iets te doen en/of te praten. Dit is ook voor leerders die wel kunnen lezen en schrijven een prima manier om mondelinge taal te verwerven. Als deelnemers niet kunnen lezen, moet de begeleider de geschreven antwoorden voorlezen

Een aantal oefeningen heeft enige uitleg nodig:

- **De luisterteksten**
  De werkwijze is als volgt:
  - de deelnemer luistert naar de tekst / het gesprek;
  - de deelnemer luistert nog een of twee keer, hierbij zijn begripsoefeningen opgenomen;
  - de begeleider bespreekt met de deelnemer de tekst / het gesprek aan de hand van de begripsoefeningen.
- **Taalriedel**
  De werkwijze is als volgt:
  - de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
  - de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
  - de deelnemer spreekt mee met de audio met tekst / zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
  - de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

  Nb. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.
- ***Zeg na***
  Zeg na is te vergelijken met de taalriedel. De zinnen staan niet op de audio, de begeleider leest de zin voor, de deelnemer zegt na.

Bij een aantal oefeningen staat meer informatie in de begeleidershandleiding die bij elke module beschikbaar. Dit kunt u zien aan dit pictogram.

Groepsgrootte

De meeste oefeningen kunnen zowel in groepjes van twee/drie als ook in grotere groepen gedaan worden. De dialogen kunnen in een grotere groep – na een duidelijke instructie van de begeleider – geoefend worden in tweetallen. De begeleider loopt langs, luistert naar wat er gezegd wordt (maar verbetert niet elke fout) en helpt en ondersteunt waar dat nodig is. Het gaat in deze fase van taalverwerving om het stimuleren van praten en durf en zelfvertrouwen.

Specifieke instructies bij de oefeningen

1. Ik ga met de bus

Oefening 2 en 3:

Transcript *Ik ga met de bus. (1)*

Deborah:	Hoi Annet.
	Kom je een kopje koffie drinken?
Annet:	Nee, ik eh … kan niet. Ik moet weg.
Deborah:	Waar ga je naartoe?
Annet:	Ik ga naar mijn zus.
Deborah:	Oh, wat gezellig. Waar woont ze?
Annet:	In de Kruisstraat.
Deborah:	Ga je met de auto?
Annet:	Nee, ik neem de bus. Ik kan voor haar huis uitstappen.
Deborah:	Oh, heb je een OV-chipkaart?
Annet:	Ja hoor, ik ga wel vaker met de bus.
Deborah:	Veel plezier.
Annet:	Dank je en een fijne dag.

Oefening 4:

Praat met de deelnemer over de OV-chipkaart. Zie voor meer informatie het filmpje op www.ov-chipkaart.nl/reizen/gebruikovchipkaart/films/. Ga ook naar een oplaadpunt in de buurt.

Oefening 5 en 6:

Transcript *Ik ga met de bus. (2)*

Annet:	Goedemorgen.
Buschauffeur:	Goedemorgen mevrouw.
Annet:	Dit is toch bus negen?
Buschauffeur:	Jazeker.
Annet:	Gaat u naar de Kruisstraat?
Buschauffeur:	Ja, dat is de vijfde halte.
Annet:	En eh … hoe laat vertrekt u?
Buschauffeur:	Over vijf minuten.
Annet:	Oh eh … wilt u me waarschuwen als we er zijn?
Buschauffeur:	Ja, dat zal ik doen.
	Vergeet u straks niet uit te checken?
Annet:	Nee hoor. Dank u wel.

Oefening 7:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst
- de deelnemer spreekt mee met de audio met tekst / zonder tekst (met de herhaling van iedere zin)
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

Oefening 11:

Stel de vragen aan de deelnemer. De deelnemer bedenkt een eigen situatie.

Oefening 14:

Maak kaartjes met vragen en antwoorden. Geef elke deelnemer een vraag en een antwoord. Een deelnemer leest zijn / haar vraag voor. De deelnemer die het antwoord op deze vraag op zijn / haar kaartje heeft staan, staat op en geeft antwoord. Als de combinatie goed is, leest hij ook zijn vraag voor en staat iemand anders met het juiste antwoord op.
Bij deelnemers die niet kunnen lezen, eerst de vraag en het antwoord voorlezen.
Mogelijke vragen en antwoorden:

Waar ga je naartoe?	*Ik ga naar mijn zus.*
Waar woont je zus?	*In de Kruisstraat.*
Ga je met de auto?	*Nee, ik neem de bus.*
Gaat u naar de Kruisstraat?	*Ja, dat is de vijfde halte.*
Hoe laat vertrekt de bus?	*Over vijf minuten.*
Wilt u me waarschuwen?	*Ja, dat zal ik doen.*
Enz.	

Oefening 16:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de man op de foto.

2. Op straat

Oefening 1:

Beschrijf ter introductie op de dialoog de weg van huis naar een bekende locatie in de buurt. Ga eventueel naar buiten en loop de route.

Oefening 2 en 3:

Transcript Op straat

William:	Eh … mevrouw, mag ik u wat vragen?
Mevrouw 1:	Eh … ja hoor.
William:	Bent u bekend in deze buurt?
Mevrouw 1:	Nee, helaas niet. Ik eh … ik ben hier ook voor het eerst.
William:	Eh eh … meneer, eh … eh … weet u waar de Brinkstraat is?
Meneer:	Sorry, eh … ik ben hier niet bekend.
William:	Dag mevrouw, ik zoek de Brinkstraat.
Mevrouw 2:	Ehm … even kijken. Dan moet u hier rechtdoor.
	Bij het kruispunt linksaf en dan bij de kerk rechts.
	Daar is de Brinkstraat.
William:	Eh … is het ver lopen?
Mevrouw 2:	Ehm … ik denk tien minuten.
William:	Oh, oké. Dat valt wel mee.
	Hartelijk bedankt.
Mevrouw 2:	Graag gedaan.

Oefening 4:

Lees het gesprekje voor tussen William en Mevrouw 2 (zie transcript, Op straat).

Oefening 5:

Laat de deelnemer eerst zoveel mogelijk plaatjes benoemen. Benoem daarna zelf de plaatjes. Wat zie je nog meer op straat?

Oefening 6:

Lees de vier gesprekjes voor. De deelnemer zegt welk woord ontbreekt.

- *Mag ik u wat **vragen**?* *Ja hoor!*
- *Bent u bekend in deze **buurt**?* *Helaas niet.*
- *Weet u waar de Brinkstraat is?* *Sorry, ik ben hier niet **bekend**.*
- *Dag mevrouw, ik zoek de Brinkstraat.* *Dan moet u hier **rechtdoor**.*

Oefening 7:

TPR met links / rechts. Geef opdrachten met de begrippen 'links(af)' , 'rechts(af)' en 'rechtdoor'. Doe het eerst zelf voor.

Vb. ik loop door de kamer, ik ga linksaf, ga rechtdoor, ga rechtsaf, ik leg de pen links van het boek, ik sta rechts van de stoel, ik leg mijn rechterhand op tafel, leg je boek links van het boek, zet twee stappen naar links, etc.

Oefening 8:

Vertel de deelnemer de weg naar het politiebureau, de speeltuin enz. De deelnemer noemt het juiste nummer. Begin bij x.

x = start
1 = het politiebureau
2 = de kerk
3 = de speeltuin
4 = de moskee
5 = het restaurant

Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Mevrouw, mag ik wat vragen?*
- *Bent u bekend in deze buurt?*
- *Nee, helaas niet.*
- *Weet u waar de Kruisstraat is?*
- *Ik ben hier niet bekend.*
- *Ik zoek de Brinkstraat.*
- *Dan moet u hier rechtdoor.*
- *Bij het kruispunt linksaf.*
- *Hartelijk bedankt.*
- *Graag gedaan.*

Oefening 10:

Deze taalriedel is niet beschikbaar als audio. Lees de taalriedel in ritme voor. Tik hiervoor in een vast ritme met uw hand op de tafel. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 7 uit het eerste deel van deze module (Ik ga met de bus).

Oefening 14:

De deelnemers gebruiken de plattegrond. Elke deelnemer krijgt twee kaartjes: een kaartje met de bestemming waar hij / zij naar moet vragen en een tweede kaartje met nummer en de bestemming waar de ander naar moet vragen.

Oefening 17:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

3. Met de auto of met de fiets?

Oefening 2 en 3:

Transcript *Met de auto of met de fiets? (1)*

Mourad:	Ga je vanavond nog naar computerles?
Deniz:	Ja, zal ik je ophalen?
Mourad:	Ehm, dat is goed.
Deniz:	Met de auto of met de fiets?
Mourad:	Ik ga liever met de fiets.
Deniz:	Maar het gaat vanavond regenen.
Mourad:	Oh. Zullen we dan maar met de auto gaan?
Deniz:	Prima!
Mourad:	Hoe laat kom je me halen?
Deniz:	Eh ... ik moet eerst nog even tanken. Eh ... dan ben ik om half acht bij je.
Mourad:	Oké, tot vanavond.

Oefening 5, 6 en 7:

Transcript *Met de auto of met de fiets? (2)*

Radiobericht:
Hier volgt de verkeersinformatie. Het is op dit moment niet druk op de weg. Er staan maar drie files in Nederland. Op de A1 tussen Weesp en Bussum staat drie kilometer file. Op de A4 tussen Hoofddorp en Schiphol staat vier kilometer door een ongeluk. En op de A20 voor Rotterdam vijf kilometer file. Daar staat een vrachtwagen met pech.

Oefening 8:

Maak voor elke deelnemer vier kaartjes met daarop een persoon die loopt, een fiets, een auto en een bus. Noem een aantal situaties die voor de deelnemer van toepassing zijn. Vb. *Naar de tandarts, kind naar school brengen, naar de sportclub, naar familie, naar de moskee.* Hoe gaat de deelnemer? De deelnemers steken het kaartje op dat op hun situatie van toepassing is. Zie de bijlage op p. 44 voor de plaatjes.

Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Ga je vanavond naar computerles?*
- *Zal ik je ophalen?*
- *Ik ga liever met de fiets.*
- *Het gaat vanavond regenen.*
- *Hoe laat kom je me halen?*
- *Ik moet eerst nog tanken.*
- *Dan ben ik om half acht bij je.*
- *Er staan drie files in Nederland.*

Oefening 10:

Luister naar de audio. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 7 uit het eerste deel van deze module (Ik ga met de bus).

Oefening 12:

Lees het onderstaande gesprek twee keer voor met het accent op de vetgedrukte woorden / lettergrepen. De eerste keer luisteren de deelnemers alleen. Bij de tweede keer tikt hij / zij op het juiste moment op de tafel, d.w.z. op de lettergreep waar het accent op valt. Lees het gesprek nog een keer voor. De deelnemers tikken op het juiste moment op tafel.

Gesprek:

Deniz: ***Zal*** *ik je vanavond* ***op****halen?*

Mourad: ***Ja****, dat is* ***goed****.*

Deniz: *Met de* ***au****to of met de* ***fiets****?*

Mourad: *Ik ga* ***lie****ver met de* ***fiets****.*

N.B. Het accent kan in de zin op meer plaatsen liggen.

Oefening 16:

Lees het verhaal voor dat hieronder staat. Laat de deelnemer het verhaal **exact** navertellen, dus niet samenvatten. Lees het verhaal eventueel nog een tweede keer voor.

Verhaal:

Glenn gaat vandaag op bezoek bij Diana. Dat is zijn zus. Ze is vandaag jarig. Ze wordt 32 jaar. Glenn gaat met de auto. Op de A2 staat een file. Er is een ongeluk gebeurd. Glenn moet lang wachten. Om half vijf is hij bij zijn zus. Diana doet de deur open en zegt: 'Wat ben je laat!'

Oefening 17:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto's. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de mensen op de foto.

4. Op reis!

Oefening 2 en 3:

Transcript *Op reis! (1)*

Milou:	Het is al drie uur. Bijna weekend!
Dirk:	Ja, lekker. Ga je nog iets leuks doen?
Milou:	Ja, ik ga drie dagen naar Brussel.
Dirk:	Oh, wat leuk! Slaap je in een hotel?
Milou:	Ah nee, ik logeer bij mijn oom.
	Hij woont daar.
Dirk:	Hoe ga je naar Brussel?
Milou:	Oh, met de trein.
	Mijn man eh … brengt me naar het station in Amsterdam.
	Daar ga ik met de sneltrein naar Brussel.
	Ik hoef niet over te stappen.
Dirk:	Hoe lang duurt de reis?
Milou:	Eh .. maar twee uur. Dus dat gaat best snel.
	En mijn oom staat op het perron in Brussel.
Dirk:	Nou, goed geregeld! Veel plezier.
Milou:	Bedankt.

Oefening 4:

Bekijk met de deelnemer het reisadvies. Bij analfabeten: lees de belangrijkste informatie voor. Bespreek de woorden: vertrek, aankomst, station, spoor, richting. Laat de deelnemer antwoord geven op de vragen.

Oefening 5:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Ik ga drie **dagen** naar Brussel.*
- *Ik logeer bij mijn **oom**.*
- *Mijn man brengt me naar het **station**.*
- *Mijn oom staat op het **perron**.*

Oefening 7 en 8:

Transcript *Op reis! (2)*

Aziz:	Ik ga morgen op vakantie!
Susan:	Oh, wat heerlijk! Waar ga je naartoe?
Aziz:	Naar Spanje, samen met een vriend.
Susan:	Gaan jullie met de auto?
Aziz:	Nee, we gaan met het vliegtuig.
	We gaan tien dagen.
Susan:	Waar gaan jullie precies heen in Spanje?
Aziz:	Naar Madrid.
	Ben jij daar eh … wel eens geweest?
Susan:	Ja, twee jaar geleden. Ik vind het een prachtige stad.
Aziz:	Eh … hoe lang is het vliegen naar Madrid?
Susan:	Ehm … volgens mij tweeënhalf uur. Dus jullie zijn er zo.
	Hoeveel kost je ticket?
Aziz:	€ 280 voor een retour.
Susan:	Poeh, dat is best duur.
Aziz:	Ja, gelukkig hebben we een eh … goedkoop hotel.
Susan:	Nou, goede reis en veel plezier.
Aziz:	Dank je.

Oefening 9:

Lees de volgende zinnen voor:

- *Het is al drie uur.*
- *Ga je nog iets leuks doen?*
- *Ik ga drie dagen naar Brussel.*
- *Ik logeer bij mijn oom.*
- *Hoe lang duurt de reis?*
- *Ik zit twee uur in de trein.*
- *Mijn oom staat op het perron.*
- *Veel plezier!*

Oefening 10:

Lees het gesprek voor tussen Aziz en Susan (zie transcript, Op reis!(2)).

Oefening 11:

Geef de deelnemers één of meer kaartjes. Op deze kaartjes staan plaatjes van woorden uit deze module. Omschrijf een woord. De deelnemer die denkt dat hij / zij het juiste plaatje op het kaartje heeft staan, staat op. Zie de bijlage op p. 44 voor plaatjes. Een begeleider kan natuurlijk ook eigen plaatjes gebruiken.

Oefening 12:

Deze taalriedel is niet beschikbaar als audio. Lees de taalriedel in ritme voor. Tik hiervoor in een vast ritme met uw hand op de tafel. Volg verder de oefening zoals beschreven bij oefening 7 uit het eerste deel van deze module (Ik ga met de bus).

Oefening 16:

De deelnemer vult de vraag steeds zelf aan. Vb. *Hoe ga je naar school? Hoe ga je naar je werk? Hoe ga je naar de supermarkt?*

Oefening 19:

De deelnemer bedenkt zijn / haar eigen verhaal bij de foto's. Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situaties op de foto.

Suggesties voor extra materiaal / extra oefeningen:

- www.ov-chipkaart.nl/reizen/gebruikovchipkaart/films/
- ‘Een ‘echte’ OV-chipkaart.
- Bekijk samen de site www.ov9292.nl .
- Loop met de deelnemers door de buurt. Wat zie je op straat?
- Organiseer met een aantal mensen een stadswandeling. Of ga mee met een georganiseerde stadswandeling.
- Ga met de deelnemers naar een bus- of treinstation. Of laat de deelnemers foto’s maken op een bus- of treinstation en bekijk deze samen.
- Luister met de deelnemers naar liedjes. Doel hiervan is dat deelnemers de melodie van de taal horen. Vraag aan de deelnemers of ze woorden herkennen. Het is niet de bedoeling dat het liedje woord voor woord wordt verstaan en/of besproken. De liedjes[1], die te vinden zijn op internet[1] , zijn op dit niveau te moeilijk. Mogelijke liedjes bij deze module:
  - ‘Pak de trein’ van Kim Lian van der Meij (Daddy Cool).
  - ‘De bus naar huis’ van Blöf.
  - ‘Per spoor’ van Guus Meeuwis.
  - ‘Wij gaan met de trein’ van Ernst, Bobbie en de rest.
  - ‘Auto, vliegtuug’ van Rowen Heze (liedje in Limburgs dialect).
- Neem de Zeg na / Taalriedel oefeningen op als die mogelijkheden er zijn en laat de deelnemers hun teksten terugluisteren.

1 - Veel liedjes zijn te beluisteren via Spotify (programma is gratis te downloaden via www.spotify.com.)

Bijlage met plaatjes

Bij oefening 8 (Met de auto of met de fiets?)

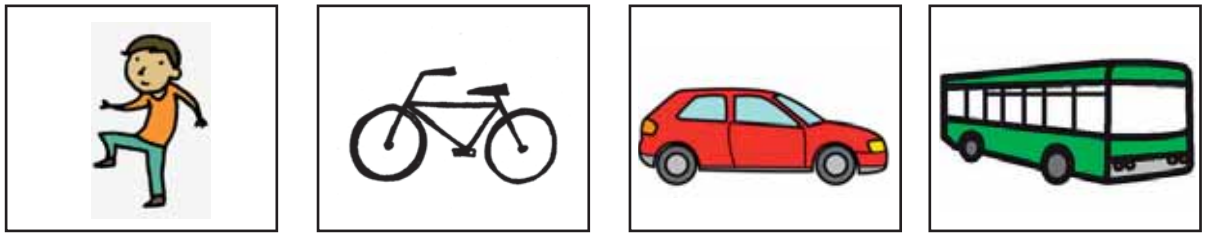

Bij oefening 11 (Op reis!)

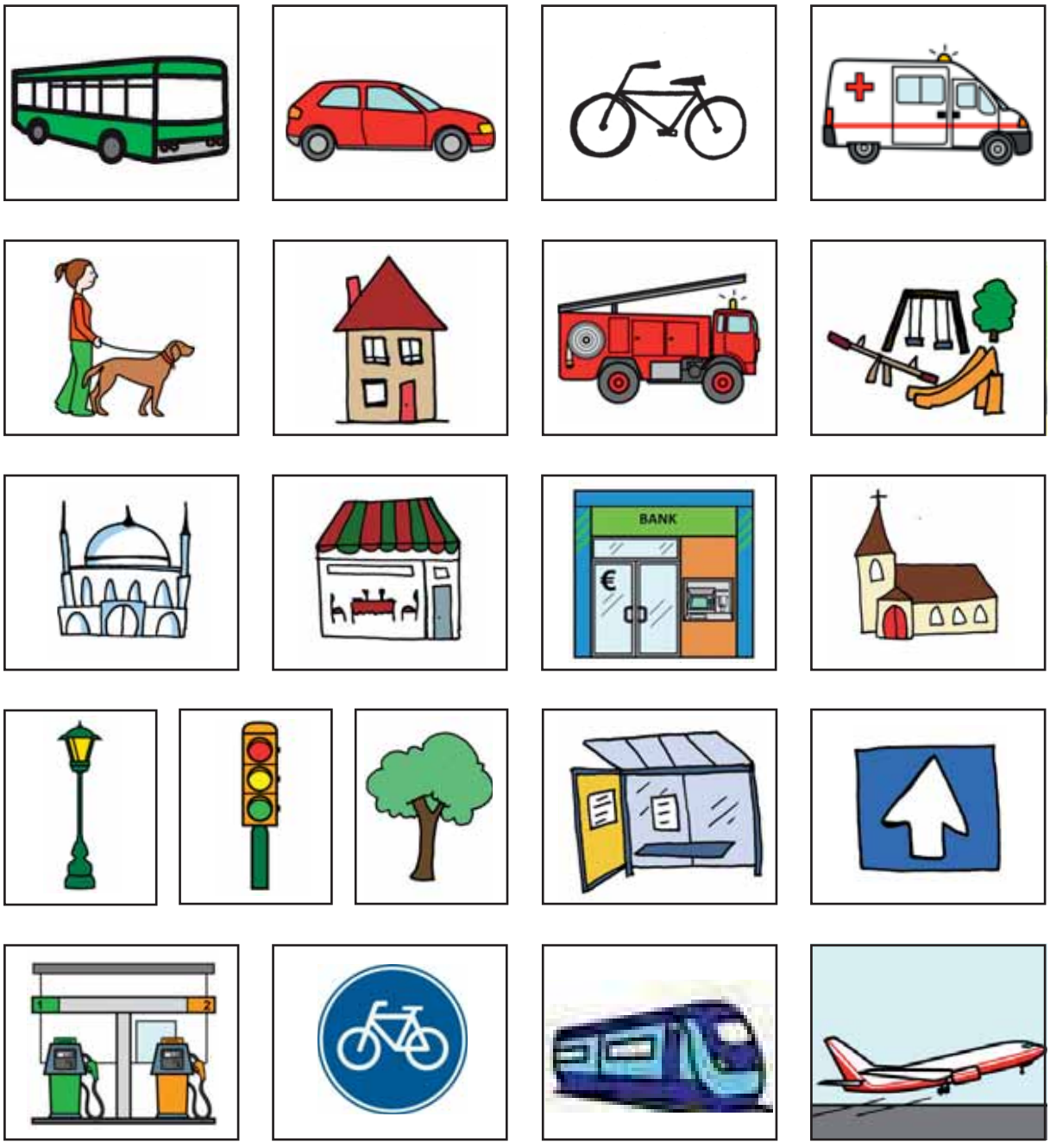

Colofon

NCB Uitgeverij BV
Postbus 638
3500 AP Utrecht
telefoon 030 239 49 59
e-mail: uitgeverij@ncbnet.nl

Bestellen kan ook via website van
NCB uitgeverij bv: www.ncbnet.nl

Het Begint Met Taal
Sylvia de Groot Heupner, directeur
Christiaan Krammlaan 8, 3571 AX Utrecht
030-2422841, 06-39550650
info@hetbegintmettaal.nl, www.hetbegintmettaal.nl

Vrije Universiteit Amsterdam
Afdeling Nederlands Tweede Taal Vu-NT2'
De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam
020-5986575, 06 10817548
c.w.h.vander.voort@vu.nl, www.nt2.vu.nl

Auteurs:
Martijn Baalman, Vita Olijhoek en Carola van de Voort

Dankzij financiering van:
Oranje Fonds
Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

Ontworpen door:
Beeldenfabriek, Rotterdam

Fotografie:
Lucy Coenen, Marloes de Haan en Vita Olijhoek, Den Haag,
070-3838849, lucycoenen@planet.nl

Gedrukt door: B-mediagroep
Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Het Begint Met Taal.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SpreekTaal is materiaal voor vrijwilligers die anderstaligen (van niveau 0 tot A1+) ondersteunen met het beter leren spreken van het Nederlands. Het materiaal is uitgebreid getest in de praktijk en gratis te downloaden via www.spreektaal.com.

SpreekTaal kent vijftien modules met elk vier hoofdstukken.

1 Praten over jezelf
2 Familie en vrienden
3 Eten en drinken
4 Wonen
5 Vrije tijd
6 Kleding & uiterlijk
7 Leren
8 Kopen
9 Reizen
10 Het weer
11 Gezondheid
12 Werk
13 Dag en tijd
14 Bellen
15 Geld

ncb | uitgeverij

het begint met taal

Taal voor het Leven

VU VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM VU-NT2 Nederlands Tweede taal

ISBN: 978-90-5517-157-6
Bestelnummer: 201 3506

© 2014 Het Begint Met Taal
Uitgegeven door NCB Uitgeverij BV, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.